

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IV. Rejjicitur alius modus solvendi nodum circa mysterium Trinitatis
sine distinctione virtuali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

aliquid & aliquid, à parte rei, & realiter identificantur. Hoc etiam Argumentum probat distinctionem virtualem.

V. Vno hypostatica attingit immensitatem personalem, non naturam.

Contra tertio, hoc idem ostenditur ex mysterio Incarnationis: humanitas enim unitur Personalitati Verbi, non Naturæ: si enim uniretur Naturæ, omnes tres Personæ incarnarentur: ergo eidem rei indivisibili unitur realiter, & non unitur. Dices, unitur etiam humanitas Naturæ divinæ, non quidem immediatè, sed mediatè. Contra: ergo eidem rei indivisibili humanitas unitur immediatè, & non unitur immediatè, quæ non minus sunt contradictoria, quam uniri simpliciter & non uniri. Nec ad hoc quidquam deserviant conceptus nostri, cum à parte rei, & nemine cogitante, eidem rei indivisibili uniatur humanitas immediatè, & non uniatur: quæ, nisi detur alia distinctio, præter meram distinctionem rationis, quæ ad hoc mysterium nihil conducit, cum ab actibus intellectus nostri sit planè independens, erunt contradictoria: ac proinde necessariò admittenda est distinctio virtualis sine quâ existimo hoc mysterium explicari omnino non posse.

Mera distinctio rationis hæc propositiones à contradictoriis non excusat.

VI. Filius procedit per intellectum, non per voluntatem.

Contra quartò: juxta communem Theologorum sententiam, à parte rei, & nemine cogitante Verbum procedit per intellectum, non per voluntatem; & Spiritus Sanctus e contra per voluntatem, non per intellectum: ergo à parte rei & nemine cogitante, vel datur aliqua distinctio inter intellectum & voluntatem, vel hæc propositiones sunt contradictoria.

VII. Procedere formaliter, & non procedere formaliter, sunt contradictoria.

Dices primò: Verbum materialiter & identicè procedit etiam à voluntate, & Spiritus Sanctus ab intellectu, quamvis non formaliter. Contra, procedere formaliter est reale prædicatum: si ergo Verbum procedat formaliter ab intellectu, non à voluntate, intellectus & volitio distinguuntur aliquo modo à parte rei, alioqui ab eadem re indivisibili procedit formaliter, & non procedit formaliter, quæ non sunt minus contradictoria, quam uniri immediatè & non uniri immediatè, quæ certum est esse contradictoria juxta dicta numero quinto.

VIII. Quo sensu Filius procedat per entitatem, quæ est intellectus & volitio.

Dices secundò cum P. Granado propositiones illas non esse veras à parte rei, nec concedendas, sed hanc solum esse admittendam, Filius procedit per entitatem, quæ est intellectus & volitio. Sed contra, etiam Spiritus Sanctus procedit per entitatem quæ est intellectus & volitio: ergo Spiritus Sanctus erit Verbum ac Filius, & e contrario Filius erit Spiritus Sanctus, cum à parte rei, secundum hanc sententiam, tam procedat Spiritus Sanctus per intellectum, quam Filius, & hic tam per voluntatem, quam Spiritus Sanctus: sed est hæreticum dicere Filium esse Spiritum Sanctum, aut e contra: ergo à parte rei, & ante omnem conceptum nostrum inter intellectum & voluntatem aliqua concedenda est distinctio: nec enim, ut sæpe dixi, hoc mysterium à conceptibus nostris pendet, alioqui erit fictitium: nisi enim à parte rei Filius alio modo entitatem illam respiciat, ut est intellectus, quam ut est volitio, non magis erit Verbum, quam Spiritus Sanctus est Verbum, nec e contra, neque intellectui nostro præbere potest fundamentum, cum veritate dicendi Filium procedere potius per intellectum, quam per voluntatem, nec Spiritum Sanctum per voluntatem, non per intellectum.

Alio modo à parte rei procedit Filius per entitatem quæ est intellectus, quam procedat Spiritus Sanctus.

IX. Virtualis distinctio ad hoc mysterium est necessaria.

Hæc argumenta, præsertim illud num. 3. propositum, efficaciter into judicio probant dari in Deo debere distinctionem virtualem, nec sine eâ

intelligi aut explicari hoc mysterium posse; quam proinde infra sectione quintâ, fusius declarabo.

SECTIO QUARTA.

Rejicitur alius modus solvendi nodum circa mysterium Trinitatis, sine distinctione virtuali.

DOCTUS quidam recentior, ut virtualem à Deo distinctionem excludat, hoc modo procedit. Ait in Sanctissimâ Trinitate aliud nihil esse, præter Essentiam divinam, & tres negationes notionales, Inaccessibilitatem, Inspirabilitatem, & negationem omnium productionum activarum. Essentia ergo, inquit, prout subest Inaccessibilitati est Pater, & generat; prout subest Inspirabilitati est Filius, & gignitur; denique, prout subest negationi omnium productionum activarum, est Spiritus Sanctus. In quantum itaque est sub prima negatione, est producens, non productum: in quantum est sub tertiâ, est productum, non producens; in quantum est sub secundâ, est simul producens & productum.

I. Modus conciliandi Trinitatem ex Essentia, & tribus negationibus.

Tres negationes notiones.

II. Hæc sententia nullâ ratione est admittenda.

III. Hæc opinio Trinitatem constituendo destruit.

Juxta hanc sententiam invenitur Trinitas in creatis.

IV. Præcipua difficultas in Trinitate est, quod sit realiter unum, & realiter tria.

At sanè hanc sententiam nullo modo admittendam censeo. Primò enim parum dignum videtur tanto mysterio, ad ejusmodi illud minutias deducere, ac totam Personarum distinctionem in negationibus constituere, iisque & inter se, & ab essentia realiter distinctis.

Contra ergo est primò: hæc namque sententia, dum Trinitatem vult asserere, eam destruit: si enim talis semel constituatur Trinitas, quæ sit una res cum tribus aliis, realiter & ab illâ, & inter se distinctis, hujusmodi trinitates sæpe videmus in creatis: homo exempli gratiâ cum tribus potentiis, intellectu, memoriâ, & voluntate, si realiter distinguantur, ut juxta probabilem sententiam distinguuntur, esset perfecta Trinitas. Idem est de igne cum luce, calore, & siccitate: de flore habente calorem, odorem, & saporem, & sexcentis hujusmodi; quæ tamen omnes dicunt longissimè abesse à Trinitate; sicque mysterium hoc vilesceret, & omni mysterio privaretur, dum passim reperiretur in creaturis.

Dices: licet inveniri in creatis possint res variae, quæ in se tria habeant realiter distincta, non tamen ita, ut res illa se possit producere. Sed contra: præcipua difficultas in Trinitate, quæque omnium torfit ingenia, est quod sit unum & tria, seu unum realiter identificatum cum tribus realiter distinctis, ut constat ex illo principio, quod omnes circa hoc mysterium urgent, Quæ sunt eadem unum tertio, sunt eadem inter se: Ubi præcisè hoc urgetur, quod nimirum sit res aliqua identificata cum tribus relationibus inter se realiter distinctis. Hæc, inquam, est primaria hujus rei difficultas, & id in quo situm est Trinitatis mysterium, in cujus solutione à Theologis tot annis est defudatum.

Illud tamen mysterium, ut dixi, in hac sententiâ penitus evertitur; jam enim non est unum cum tribus identificatum, sed unum & tria realiter ab illo distincta, quales, ut ostendi, multa dantur in creatis trinitates. Ad id quod additur de productione, quamvis nonnullam etiam habeat difficultatem, ut nimirum idem se secundò producat, multis tamen gradibus non accedit ad primarium hujus mysterii nodum: quare plurimi Theologi affirmant nullo modo repugnare, ut idem se secundò aut sapius producat: imò aiunt aliqui corpus

V. Ostenditur in hac sententiâ everti mysterium Trinitatis.

Non repugnat ut idem se secundo aut sapius producat.

Christi

Christi in cœlo se de facto secundò in Eucharistâ producere.

VI.
In hac sententiâ tres Personæ non sunt tria positiva.

Contra hanc sententiam est secundò: quantumvis enim nonnulli asserant, negationem esse de conceptu Personalitatis, omnes tamen fatentur Personas divinas esse tria positiva: in hac autem sententiâ non sunt tria positiva; natura siquidem, quæ est unicum positivum, quod juxta hanc sententiam isthic reperitur, non est realiter diversa, sed eadem numero in omnibus tribus Personis, & sola distinctio exercetur in negationibus: unum autem positivum cum tribus negationibus non constituit tria positiva: sic enim Petrus cæcus, surdus, & mutus esset tria positiva, quod nullus dicit: ergo præter illas negationes dari in Deo debent tres Relationes positivæ, in quibus exercentur distinctio.

VII.
Pater præter Innascibilitatem inæquirit conceptum positivum.

S. Augustinus.

Concilium Florentinû.

Tertiò impugnatur eadem sententia: conceptus enim Innascibilitatis, seu negationis omnis productionis passivæ, non est conceptus Patris, seu generantis: Judæi enim Deum cognoscebant esse improductum, non tamen esse Patrem, & producere Filium. Imò hic videtur communis sensus Patrum: Unde S. Augustinus lib. 5. de Trin. cap. 6. de Patre loquens: *Alia, inquit, notio est, quâ intelligitur genitor, alia quâ ingentus.* Et Concilium Florentinum supra citatum, dum ait *Patrem omnia dedisse Filio præter esse Patrem*, intelligit non dedisse Filio conceptum *generantis*: generare autem est quid positivum, & realis in Deo processio: ergo aliquid aliud constituit Patrem præter Essentiam divinam, & negationem productionis passivæ.

VIII.
Persona divina in tantum nunciat in seipsâ, in quantum ad invicem sunt.

Hi Auctores, etiam nolentes, admittunt distinctionem virtuales.

Quartò contra illam sententiam facit dictum illud Concil. Tolet. II. quod de hoc mysterio loquens: *Personæ divinæ, inquit, hoc solo numerum insinuant, quod ad invicem sunt, sed non referuntur per negationes, referri enim ad se invicem est producere & produci, quod non fit per negationes, sed per relationes reales, infinitam in agendo vim habentes.* Quod si quis dicat Naturam divinam prout subest his tribus negationibus, esse Essentiam & Relationes, generare & generari, spirare spirari, esse Patrem, Filium & Spiritum Sanctum, &c. O omnipotentissimas negatiunculas! imò planè stupendas, quæ nihil ipsæ cum sint, tam mira in Naturâ divinâ operantur. Deinde velint nolint hujus sententiæ fautores, concedere debent virtuales distinctionem: Essentia siquidem prout secundum illos subest uni negationi, & generat, debet aliquo modo distingui à se prout est sub alterâ, & generatur: sed non distinguitur à se totâ realiter: ergo virtualiter.

IX.
Uterius ostenditur admitti in hac sententiâ debere virtuales distinctionem.

In Trinitate esse debet aliquid in quo Personæ conveniant realiter, & realiter differant.

Quod sic ulterius urgetur, & quintò impugnatur hæc sententia: Ponamus aliquem videre Essentiam divinam, & totum positivum, quod est in Deo, non visis hisce negationibus. In hoc casu inquiri, utrum is distinctionem aliquam in illo positivo visurus esset, inter Paternitatem scilicet & essentiam, an non? Si non: ergo tota distinctio consistit in negationibus, & consequenter erit realis, cum hæc ut dictum est, & à se invicem, & à toto illo positivo distinguantur realiter: Si ita: ergo à parte rei datur inter Paternitatem & Essentiam aliqua distinctio, non realis; ergo virtualis. Quod verò distinctio aliqua inter Paternitatem (idem est de aliis Relationibus) & Essentiam dari debeat, videtur certum; in hoc enim, ut dixi, situm est mysterium Trinitatis, ut aliquid in Patre sit, per quod realiter conveniat, & identificetur cum Filio, & aliquid, per quod realiter ab eo distinguatur: quod sanè, salvâ fide, videtur negari non posse,

præsertim dicente Concilio Florentino, ut vidimus, *Patrem omnia dedisse Filio, præter esse Patrem*, quod sine dubio est aliquid reale, & positivum: de quo plura seccione sequente. Alia multa contra hanc sententiam excogitari possent, sed hæc, ut existimo, ad eam rejiciendam sufficiunt.

SECTIO QUINTA.

Magis ostenditur virtualis distinctionis necessitas ad Mysterium Trinitatis explicandum.

SUPRA, seccione tertiâ, varia attuli argumenta ad ostendendum virtuales distinctionem esse ad Trinitatis explicationem necessariam: illud imprimis ex Concilio Florentino, quod in literis unionis dicit, *Patrem omnia dedisse Filio præter esse Patrem*. Ex quo sic argumentor: esse Patrem, seu generare, est prædicatum positivum, & reale, existens realiter in Patre: sed hoc prædicatum, juxta Concilium, Pater non dedit Filio: ergo aliquid reale & positivum Pater dedit Filio, nempe Essentiam; & aliquid reale, & positivum, realiter identificatum cum Essentiâ, nempe *esse Patrem*, seu generare Filium, non dedit Filio: ergo inter Essentiam & esse Patrem, seu generare Filium est ante omnem actum intellectûs aliqua distinctio, non realis: ergo virtualis.

Dices, Pater hoc ipsum prædicatum dat Filio, cum se illi det. Contra in aliquo vero sensu intelligi debet Concilium: ergo quantumvis Pater det Filio suam Essentiam, utpote quæ Filio cum Patre est communis, non tamen dat ei *esse Patrem*; sic enim daret illi generare Filium, quod de fide est ipsi à Patre non conferri. Idem est de Patre & Filio respectu Spiritus Sancti, cui licet suam Essentiam communicent, non tamen dant ei spirare, seu producere Spiritum Sanctum, nec ipsi convenit spirari, & sic de aliis.

Dices secundò: est etiam in Filio hoc prædicatum, sed non denominat. Contra primò: Concilium negat esse illud in Filio; negat enim Patrem ei hoc dedisse; Filius autem nihil habet, quod non accipit à Patre. Contra secundò: alia prædicata cum hoc identificata dant suam denominationem Filio, ut Æternitas, Ascitas, Infinitas, Deitas Patris denominant Filium Æternum, Infinitum &c. & tamen *esse Patrem*; seu generare non denominant eum Patrem, seu generantem: ergo inter *esse Patrem*, & Essentiam, aliaque Attributa datur distinctio virtualis, cum de eodem reali respectu eisdem affirmetur denominare & non denominare, quæ non sunt minus contradictoria, quam produci & non produci, communicari & non communicari &c.

Dices tertio: ideo hoc prædicatum, nempe *esse Patrem*, non denominat, nec dat Filio conceptum Patris, seu generantis, quia invenit ibi prædicatum sibi contrarium, nempe generari; generare autem & generari opponuntur. Contra: eodem semper res redit: generari opponitur generare, seu conceptui Patris, non opponitur Essentiæ, & attributis absolutis, numero præcedente recentis; ergo cum eodem reali habet oppositionem & non habet: ergo nisi inter hoc prædicatum, nimirum *esse Patrem*, & inter Essentiam detur distinctio virtualis, erunt prædicata contradictoria. Quò se cunque ergo verterint adversarii, vim hujus argumenti

I.
Ostenditur Patrem aliquid positivum dedisse Filio, & aliquid positivum non dedisse.

Inter Essentiam, & esse Patrem, est virtualis distinctio.

II.
In aliquo vero sensu Filius non habet esse Patrem.

Idem argumentum fit de Spiritu Sancto.

III.
Hic prædicatum non denominat, arguit distinctioem virtuales.

Infinitas denominat generare non denominat.

IV.
Generari opponitur generare, non opponitur Essentiæ.